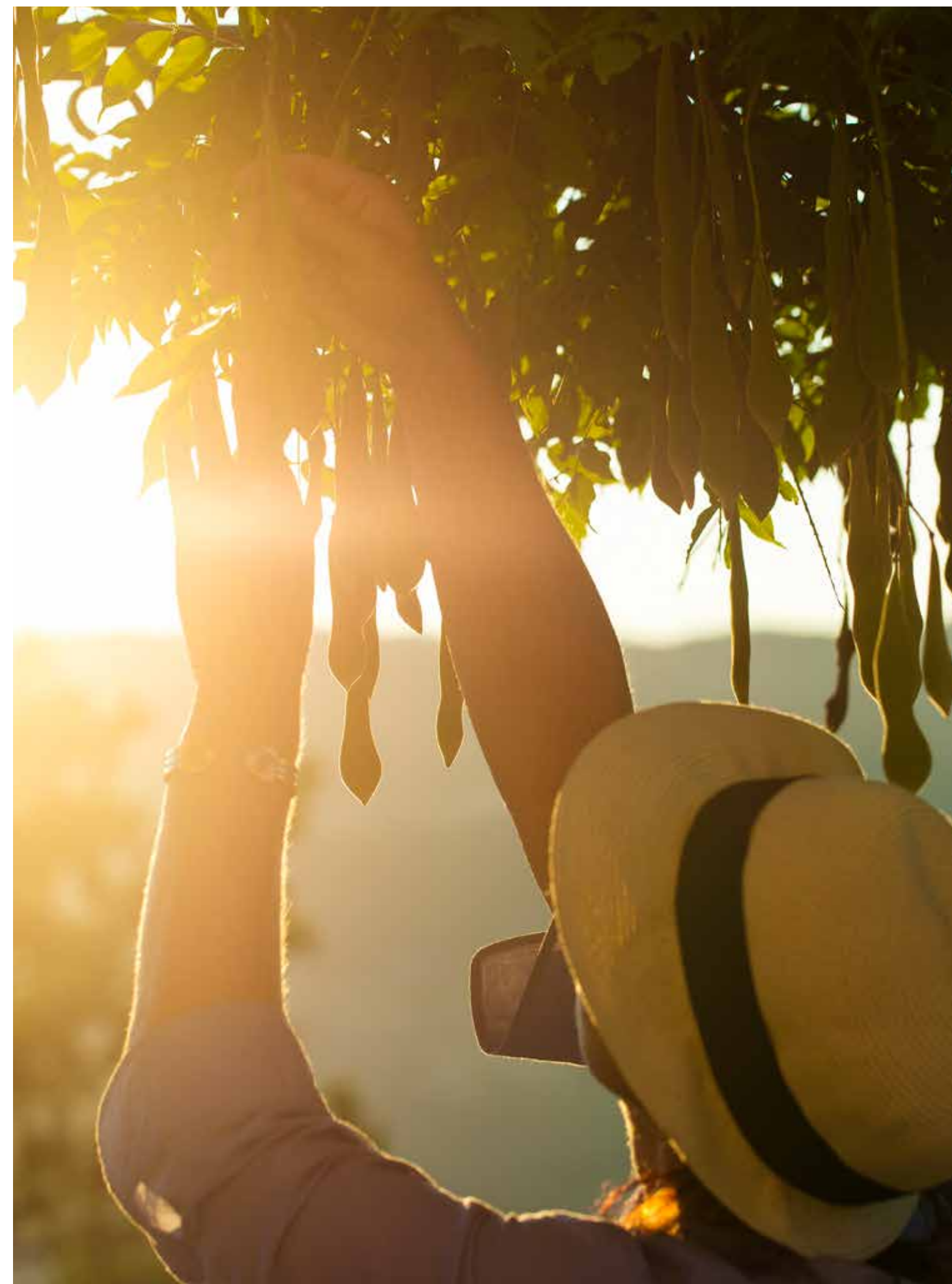

In Bloei

‘WAT GOED WAS VOOR
DE ETRUSKEN, IS OOK GOED
VOOR ONS’

‘Privé-siertuinen zijn niet zo gebruikelijk in Italië, en vooral niet in het agrarische gebied waar wij wonen. Hier houden ze zich bezig met het verbouwen van druiven en olijven’

Het pand op de grens van Lazio, Umbrië en Toscane dat ze in 2004 kopen, is niet veel meer dan een ruïne. Jarenlang reizen ze op en neer vanuit Nederland. Hij renoveert het huis, zij de tuin. En dat smaakt naar meer. Inmiddels wonen Marie-José Reynaerts en Coen Vreeke alweer acht jaar in Alto-Lazio en toveren ze allerlei stukken Italiaanse grond om tot aardse paradijsjes.

Tekst Inger van der Ree Fotografie Chantal Ariëns

Een Italiaanse vriend wijst haar er in 2004 op: een ruïne op de grens van drie regio's, Lazio, Umbrië en Toscane, met uitzicht op zo'n 3000 hectare natuur. 'Ik had het alleen vanuit de verte en op foto's gezien en was op slag verliefd. Maar ik durfde niet te gaan kijken, bang dat ik alleen maar meer verliefd zou worden en alle bouwkundige gebreken direct op de koop toe zou nemen.' In plaats daarvan stuurt Marie-José Reynaerts (57) bij thuiskomst in Nederland haar man Coen Vreeke (56) naar Lazio. 'Hij is bouwkundig ingenieur en bovendien altijd kalm en stabiel, dus ik vertrouwde hem zo'n oriënterend bezoekje wel toe.' Maar Coen koopt het pand direct. 'Het viel bijna uit elkaar, maar de muren, de stenen en het uitzicht waren prachtig. Ik zag dat het goed was,' zegt Coen. En dan zijn ze ineens huiseigenaren, zonder dat Marie-José het pand ooit van dichtbij, laat staan van binnen, gezien heeft. 'Dat was wel een zenuwachtig momentje in ons huwelijk,' schaterl Marie-José.

Een waterval van geur en kleur

Het grote opknappen kan beginnen: ze reizen zo vaak mogelijk heen en weer tussen Nederland en Lazio. Coen begint met het pand; Marie-José, die ballerina is geweest maar ook tuinarchitectuur heeft gestudeerd, stort zich op de tuin. Dat blijft bij de buurtbewoners niet onopgemerkt. 'Privé-siertuinen zijn niet zo gebruikelijk in Italië, en vooral niet in het agrarische gebied waar wij wonen. Hier houden ze zich bezig met moestuinen, of het verbouwen van druiven en olijven. Het land moet een functie hebben, terwijl ik het veranderde in een waterval van geur en kleur.'

De verzoekjes van Italiaanse vrienden, die al jaren uitkijken op grauwe muren en stenen binnenplaatsen, nemen dan ook voorzichtig aan toe. 'Ik was er in eerste instantie best terughoudend in. Wij zijn niet naar Italië gekomen om Italianen uit te leggen hoe ze hun leven in moeten richten. Maar op een gegeven moment, ik begon klein – bijvoorbeeld met een stenen muur – ben ik ze gaan helpen. Vervolgens kreeg ik iedere week een foto-update: 'Kijk nou! De muur is roze, en vorige week was hij nog blauw!' Ook haar lerare Italiaans, die een huis in Pescara heeft, toont interesse. 'Ze zei: 'kom jij maar eens met je toverstafje een beetje groen om mijn huis toveren.' En zij kent weer iemand die nog een tuin wil bij haar huis in Bologna. Kortom: het balletje begint te rollen.

Nederland vs. Italië

Op een gegeven moment beginnen Coen en Marie-José zich af te vragen of ze eigenlijk nog wel terug willen naar Nederland. 'Ik werkte inmiddels voor driekwart in Italië en was zielsgelukkig. Ik vond het geweldig me te omringen met al die mediterrane planten en een mini-stukje van dit land nóg mooier te maken. Hier groeit en bloeit alles erop los. In Nederland worden planten veel meer belemmerd door het klimaat en ruimtegebrek.'

In 2011 nemen ze de stap en verhuizen naar Lazio. 'Het was de beste keuze ooit, we voelen ons bevoorrecht. Veel Nederlanders lezen over vallende regeringen en het slechte Italiaanse wegnen – dat klopt natuurlijk allemaal ook – maar in grote lijnen is het echt een droom om hier te wonen. Wij hebben gedurende ons leven aardig wat van de wereld gezien, maar in Italië komt alles samen. Ruimte, natuur, cultuur, een schitterende taal, geweldig eten,

‘Je ademt een en al
zuivere lucht, in de
wijde omgeving is geen
industrie. We wandelen
uren met onze honden
door het niks’

de zon en toch vier seizoenen, drama, traditie en ontzettend vriendelijke mensen. Als het hier donker is, is het pikkedonker, je ademt een en al zuivere lucht, in de wijde omgeving is geen industrie. We wandelen uren met onze honden door het niks. We zitten hier op historische grond tussen Rome en Florence, tussen de ene en de andere zee; wat goed was voor de Etrusken, is ook goed voor ons.'

Schuilen onder een afdak

Voor hun bedrijf Bisconti opereren ze op eenzelfde manier als bij hun eigen huis: hij bouwt of knapt de panden op, zij neemt de tuin voor haar rekening. Het bedrijf gaat steeds beter lopen. Zeker als ze, door heel Italië, klussen gaan doen voor buitenlanders die hier een tweede huis kopen, vaak bestemd voor de verhuur. 'Bij ieder huis opnieuw vraag je je af: wat heeft het nodig, wat moet het uitstralen? Als ik een tuin bij een kasteel ontwerp dan krijgt zo'n stuk grond een andere uitstraling dan een parktuin bij een villa. Maar ik heb natuurlijk wel persoonlijke voorkeuren en een stijl. Ik vind een tuin het mooist als alles op de juiste plek staat én ongedwongenheid uitstraalt. Alsof zo'n plant daar toevallig toch al aan het groeien was.'

Ondernemen in Italië gaat overigens lang niet altijd van een leien dakje. 'Er zijn veel cultuurverschillen. Ik herinner me bijvoorbeeld een keer dat ik met een groepje werkmannen in een tuin stond en dat het begon te regenen. Op een gegeven moment draaide ik me om en was iedereen weg.

Zaten ze op een rijtje te schuilen onder een afdakje! Ik heb moeten praten als Brugman, zo van: "Heb je geen jas met een capuchon die je kunt opzetten?" om ze uiteindelijk weer aan het werk te krijgen.'

Alleen aanwezig tussen vijf en zes?

Ook wel weer begrijpelijk, vindt Marie-José. 'De beleving van een Italiaan en een Nederlander is gewoon anders. Andersom is het net zo: als het in Nederland bloedheet is, hoor je iedereen klagen en zit men om de haverklap uit te puffen. Dan werkt een Italiaan fluitend door.' Ook binnen Italië zelf stuiten ze regelmatig op grote verschillen. 'Iedereen die wel eens in Italië komt, weet: de verschillende regio's zijn bijna aparte landen, met eigen regels en gebruiken. Daar moeten wij ons steeds weer in verdiepen. Dat maakt het interessant, maar het valt niet altijd mee. Gisteren waren we bijvoorbeeld aan Lago d'Orta, in Piemonte, om voorbereidingen te treffen voor een bouwproject. Overal dien je de vergunning digitaal in, maar dan moet het daar ineens in drievoud geprint en ondertekend bij de gemeente worden afgegeven, bij een ambtenaar die alleen aanwezig is op donderdagmiddag tussen vijf en zes,' legt Coen uit.

Ondanks alle projecten die ze samen al gedaan hebben, staat er nog genoeg op hun verlanglijst. Marie-José: 'Ik zou bijvoorbeeld nog graag een tuin aan zee maken en het blauw van de zee terug laten komen in de vegetatie. Dat lijkt me wel wat. Maar zolang het in Italië is, vind ik eigenlijk alles leuk.'

De mooiste Italiaanse tuinen bezoeken? Marie-José geeft tips:

La Ninfa 'Een open mediterrane cottage-tuin waar je uren doorheen kunt lopen. Alles klopt hier, van het zeewindje tot de ligging.' *Via Ninfa 68*

La Mortella 'William Walton liet deze tuin aanleggen voor zijn vrouw, Lady Walton - die haar thuisland Argentinië miste. Het resulteerde in een stukje subtropisch Zuid-Amerika op het eiland Ischia.' *Via Francesco Calise Operaio Foriano 45*

Villa Lante 'Dit is een klassiek voorbeeld van een tuin die afkomstig is uit de renaissance. Over iedere vierkante centimeter is nagedacht.' *Via Jacopo Barozzi 71*

Villa D'Este 'Zonder twijfel is dit de beroemdste tuin van Italië. Als je hier rondloopt denk je bij iedere stap: hoe is het mogelijk? Duizenden fontein die op hetzelfde moment water spuiten, beelden van de beste beeldhouwers van het land. Ik blijf me verbazen.' *Piazza Trento 5*

'Ik vind een tuin het mooist als alles op de juiste plek staat én ongedwongenheid uitstraalt. Alsof zo'n plant daar toevallig toch al aan het groeien was'

